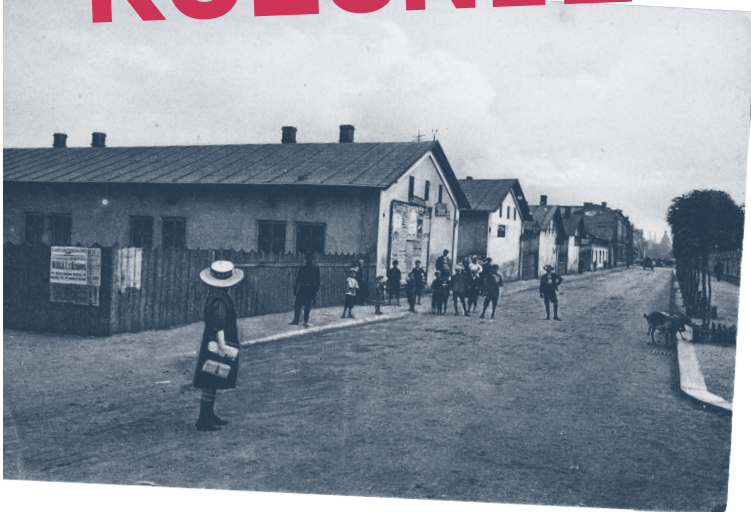

HORNICKÉ KOLONIE

Na přelomu 19. a 20. století bylo Ostravsko magnetem, který přitahoval za práci v průmyslu lidi z širokého okolí. Zatímco v osmdesátých letech 19. století žilo na území dnešní Ostravy 50 tisíc obyvatel, o třicet let později, nedlouho před začátkem 1. světové války, jich bylo téměř 190 tisíc. Všudypřítomnou bytovou krizí řešily důlní společnosti a další průmyslové podniky výstavbou vlastních dělnických kolonií. Masová výstavba podnikového dělnického bydlení se rozšířila natolik, že nakonec v žádné jiné oblasti českých zemí nebylo rozšířeno ubytování dělnictva v závodních koloniích a dělnických kasárnách, tak jako na Ostravsku a v ostravsko-karvinském revíru. Navštivte s námi šest hornických kolonií, které vyprávějí příběh staré Ostravy!

HORNICKÉ KOLONIE

OSTRAVSKÉ
KULTURNÍ
STEZKY

1 FERDINANDOVA KOLONIE MICHÁLKOVICE, U BRIKETÁŘSKÉ ULICE

Do báňského podnikání na Ostravsku se na konci čtyřicátých let 19. století zapojil rakouský stát a založil doly v Moravské a Polské Ostravě. V Michálkovicích začal hloubit důl Michal a důl Ferdinand (původně Hlavní jáma). Doly později převzala důlní společnost Severní dráhy Ferdinandovy, která od osmdesátých let 19. století v blízkosti dolu Ferdinand vystavěla hornickou kolonii s čtyřbytovými domy se zahrádkami, pekárnou, prádelnou a obchodem. Unikátní je, že se kolonie dochovala do současnosti bez demolic v původní podobě.

49.8442647N, 18.3463861E

2 KOLONIE SALMOVEC SLEZSKÁ OSTRAVA, U KRAMOLIŠOVY ULICE

V padesátých letech 19. století založil kníže Salm-Reifferscheidt, majitel železáren v Blansku, v Polské Ostravě důl Ignát. Od 60. let zde vznikala hornická kolonie přízemních čtyřbytových domů. Výstavba pokračovala až do počátku 20. století. Po ukončení těžby byl areál dolu přeměněn na kaštanový park s hornickou kaplí. Ačkoliv byla část kolonie zbourána, většina domů, včetně závodní hospody a konzumu, se dochovala.

49.8306922N,
18.3245011E

OSTRAVA!!!

redakce / Ilona Rozehnalová, Martina Němcová

texty / Tomáš Majliš

grafická úprava / Kristína Pupáková

fotografie / Roman Polášek,

Lukáš Gliniarczyk – Historická Ostrava

www.ostravskestezky.cz

2024 © Fiducia

vydavatel

Fiducia / klubfiducia.cz

partneři

Za krásnou Ostravu
Archiv města Ostravy
OstravaInfo!!!

za finanční podpory

Statutární město Ostrava
Ministerstvo kultury ČR
Nadace české architektury
MUDr. David Feltl

databáze soch / ostravskesochy.cz

databáze památek / ostravskepamatky.cz

HORNICKÉ KOLONIE

3 KOLONIE ZVĚŘINA SLEZSKÁ OSTRAVA, U ZVĚŘINSKÉ ULICE

V údolí nedaleko Hranečnicku leží jedna z nejstarších ostravských kolonií. Její vznik je spojen s důlní činností Josefa Zwierziny, majitele železáren v Mariánském údolí u Olomouce. Ten v padesátých letech 19. století založil v údolí tři doly a hornickou kolonii. Nejstarší čtyřbytové domy se nacházejí na ulicích Podilní a Adamusově. V dalších letech kolonie rostla a přibýly dělnické kasárny, hostinec, nouzový špitál a domy pro úředníky.

49.8298853N, 18.3174122E

4 HORNÍ KOLONIE U KOULE MARIÁNSKÉ HORY, U SLÉVÁRENSKÉ ULICE

Mariánské Hory se vyhnuly průmyslovému rozmachu Ostravska až do devadesátých let 19. století, kdy byl na okraji obce založen důl Ignát. Pro jeho zaměstnance zde vznikly čtyři hornické kolonie. Nejvzdálenější byla postavena mezi lety 1908–1910 poblíž Mariánského náměstí a hostince U Koule. Jádrem kolonie tvořilo 45 pavlačových osmibytových domů s hospodářskými budovami a zahrádkami. V devadesátých letech 20. století byly chátrající domy prodány firmám a živnostníkům, kteří je opravili a využívají k podnikání.

49.8263603N, 18.2564644E

5 KOLONIE BEDŘIŠKA HULVÁKY, U BEDŘIŠSKÉ ULICE

Důlní společnost Marie-Anna začala v roce 1900 hloubit důl Bedřich v Zábřehu nad Odrou a zároveň plánovala výstavbu přilehlé hornické kolonie. Po průvalu důlních vod v roce 1902 byl důl zatopen a opuštěn, z kolonie byly dostavěny pouze dva domy. Výstavba pokračovala až po druhé světové válce, kdy zde bylo v letech 1949–1950 postaveno osmadvacet tzv. finských domků, každý se dvěma bytovými jednotkami. Kolonie měla dlouho pověst vyloučené lokality, dnes je oceňovaným příkladem funkční komunity s bohatým kulturním životem. Její budoucnost zůstává nejistá.

49.8173319N, 18.2348083E

6 KOLONIE JEREMENKO VÍTKOVICE, U STAROBNÍ ULICE

Na konci 19. století byla na okraji Vítkovic zahájena těžba uhlí v dole Louis, dnes známém jako Jeremenko. V prvním desetiletí 20. století vznikla poblíž staré Místecké silnice kolonie šestnácti přízemních čtyřbytových domů pro horníky.

V době protektorátu byla kolonie rozšířena o dvanáct dvojdomků na Starobní ulici a po válce pokračovala výstavba sedmatřiceti finských domků a dvaadvaceti patrových domů tzv. panelové osady. Většina domů se dochovala do dnešní doby, což umožňuje nahlédnout do hornického bydlení v první polovině 20. století.

49.8009072N, 18.2696381E

